

De Damascener, een prachtige vormduif

*En waar
zouden we ons dan beter kunnen oriënteren,
dan bij de secretaris van de speciaalclub: Ben Kocken in Helmond.*

Tekst en foto's: Aviculture Europe

Het was stralend weer die 21^e juni en zoals altijd hadden we (de redactie van AE) het eigenlijk te druk door noodzakelijke bezoeken aan Speciaalclubdagen, zakelijke ontmoeting in Limburg en dit bezoek aan Ben Kocken, waar we eigenlijk 'meeliepen' om de verkoop te begeleiden van een aantal Damasceners aan een Fransman, die er tijdens de afgelopen Avicorni al tevergeefs voor naar Utrecht was gekomen. En ofschoon de kilometerteller die dag weer naar de 500 liep, was dit een plezierig bezoek, de inspanning meer dan waard, bij een topfokker van meerdere sierduivenrassen. Ben Kocken heeft zowel van de Damasceners als van de Thuringer Zwaluwen, de absolute top van Europa in zijn hokken. Het afgelopen seizoen heeft hij met zijn duiven 13 maal een U - 97 gehaald in binnen en buitenland, waarvan 9 maal in Duitsland.

Links en rechts onder: Jonge Damasceners gefotografeerd door Ben Kocken.

Links: Halverwege de tuin staat een volière waarin exoten worden gehouden, zoals deze Zilverroor Nachtegaal die druk aan het broeden is.

Foto: Ben Kocken.

Rechts: Nog een ras wat Ben in zijn volière houdt. Dit is een Schama Lijster man met jong. Foto: Ben Kocken.

Aan het begin van de schitterende en riante achtertuin staat een kennel met een ver-
vaarlijk uitziende Duitse Herdershond en als je niets met honden hebt, dan voelen die
dieren dat feilloos aan en weten dat dan ook duidelijk tot uitdrukking te brengen.
Halverwege is een volière met exotische vogels, zoals de Zilverroor- en Japanse nachtegaal,
Schama lijsters, Chinese wielewalen, Europese wielewalen en nachtegalen, vinken en
uiteeraard de zanglijster. Achterin staat het prachtige duivenhok, waar alles de hele dag
door naar hartelust kan uitvliegen.

Om mij op dit bezoek te oriënteren, bladerde ik wat in de jaarboekjes van de Sierduiven-
club Het Zuiden. In het jaarboekje van 1989 las ik dat op 12 september 1988, twee leden
van Het Zuiden elkaar het "ja" woord hadden gegeven en dat betrof Ben Kocken en Ilse
van Kollenburg. Allebei duivenliefhebbers, waarvan Ilse zich in die tijd met de Wener
Midsnavelige Tuimelaar bezighield, maar dat ras trof ik nu niet meer aan. In het jaarboekje
van 1993 vond ik ook nog een verslag van het hokbezoek, wat de leden van de SV Het
Zuiden brachten aan de hokken van Ben Kocken op 3 mei 1992. Ook toen al waren het de
losvliegende Damasceners, die een lust voor het oog waren. Dit alles was beschreven door
de fameuze woordkunstenaar A. van Vegchel.

Dit jaar was de productie wat traag op gang gekomen. In het vroege voorjaar waren er
nogal wat onbevuchte eieren, een ervaring die je dit jaar van meerdere fokkers hoorde.
Toen de productie eenmaal op gang kwam, kreeg Ben te maken bij zijn Damasceners met
trichomoniasis (het geel), althans zo zag het er naar uit in eerste instantie, maar naar later
bleek, moet dit het Herpes virus zijn geweest. Alle jonge Damasceners kregen het rond de
9^e tot 10^e dag benauwd en hadden een soort vlies in de keel zitten. Een oudere liefhebber
deed hem een remedie hiervoor aan de hand die perfect werkte, maar voor de eerste
jongen was het toen al te laat. Die behandeling

bestond uit de toepassing van Halamid in het
drinkwater. Nota bene een hokontsmettingsmid-
del. De dosering was heel simpel, je moest eerst
je vingertopje in het drinkwater steken en daarna
de natte vinger in de Halamid en vervolgens die
vinger weer terug in het drinkwater doen. (Lees wel
de beschrijving van de fabrikant, het kan huidirritatie geven).

Links: Dit is het koppel wat deze dag met de Franse Damascener fokker, naar Nancy zou vertrekken.

De Franse duivenfokker, Dominique Nisi, was met zijn echtgenoot precies op de afgesproken tijd aanwezig en Ben toonde hem de duiven die hij voor hem in gedachten had. Prima dieren, één oude doffer die in Neurenberg 2006 een 'V - 97' met Ereband had behaald en in datzelfde seizoen op Avicorni een U - 97. Dan nog een koppel, bestaande uit jonge dieren van 2007, waarvan de duivin door Ben was aangekocht en de doffer zowel op de clubshow als op Avicorni 2007 het predikaat F - 96 behaalde.

Rechts: Ben toont hier de beker die hij in Neurenberg met een Damascener had gewonnen. Deze duivin was in Sinsheim 2004 tijdens VDT, "Deutsche Champion" en de beste vormduif van de show. Naast hem staat Dominique Nisi, de Franse fokker van Damasceners uit Nancy.

Links: Zowel de Thüringer Zwaluwen als de Damasceners hebben doorlopend vrije uitvlucht. Het is daarbij wel belangrijk dat de duiven al op zeer jonge leeftijd op de plank worden gezet, zodat ze de omgeving kunnen verkennen. Ben heeft de ervaring - en m.n. bij de Thüringer Zwaluwen - dat wanneer je ze pas op latere leeftijd probeert uit te wennen, je ze dan meestal kwijtraakt. Zet je ze dan zomaar buiten, dan schrikken ze van de omgeving en gaan er in een lange rechte lijn vandoor en je ziet ze nooit meer terug.

Rechts: Ben Kocken in zijn hokken, waar hij met z'n bijna 2 meter lengte, nog net inpast. Hier zet hij de jonge piepers op de vliegplank, zodat ze alvast kunnen wennen aan de omgeving. Zoals goed te zien, is dit hok door de pannendak constructie en het open plafond, optimaal geventileerd.

Links:

Een prachtige volwassen Damascener doffer.

Ben Kocken fokt met 7 koppels Damasceners en dat gebeurt samen met de Thüringer Zwaluwen, door elkaar heen. Hij heeft de ervaring dat de Thüringer Zwaluwen, die toch van nature wat aan de schuwe kant zijn, vanwege het samenhouden met de Damasceners, minder schuw en schrikachtig zijn geworden. Daarbij is hij natuurlijk ook veel in de hokken te vinden. Hij probeert de ouderdieren altijd twee jongen te laten grootbrengen. In feite hebben alle broedkoppels tegelijkertijd de taak van voedsterduif. Zo gaan zowel de

eieren als de jongen van de Thüringer Zwaluwen als van de Damasceners, over en weer. De twee rassen doen daarin niet voor elkaar onder. Alleen de paarlust is bij de Damasceners wel wat groter dan bij de Thüringer Zwaluwen.

Rechts: Een volwassen doffer, waarbij de voorhoofdsvulling hier goed te zien is.

Het ras is volop in beweging. Zo vertelt Ben, dat de gekraste Damascener al in 1995 in Duitsland voorkwam, maar het toenmalig bestuur van de Duitse Damascener Speciaalclub wilde de aanvraag voor erkenning van deze kleurslag niet ondersteunen. De gekraste exemplaren die naar Nederland kwamen zijn in 2004 wel erkend en als kleur toegevoegd, zodat ze nu ook op de shows worden gezien. Inmiddels zijn de gekraste Damasceners sinds bestuurswisselingen in de speciaalclub ook in Duitsland erkend. Verder vertelt Ben dat er vooral in Duitsland regelmatig pogingen worden ondernomen om de Damascener forser te maken en dat men er daarbij zelfs niet voor terugdeinst om daar de American Show Racer voor te gebruiken.

Links: Een mooie strakke Damascener duivin, die hier wat schrikachtig klaar staat om weg te vliegen. De bevedering ligt mooi gesloten in de hals en de rugafdekking is perfect. De vleugelbanden zullen in de tijd nog wel wat regelmatig worden.

Rechts: Jonge Damasceners, bijna klaar voor de Show.

Links: De Prijzenkast puilt uit van de prijzen en de "Ehrenbänder" van de Duitse shows belemmeren zo langzamerhand het zicht op de bokaal.

Rechts: Ben voert het hem vertrouwde 'vier seizoenen Postduivenvoer' van Hendriks Duivenvoerders.

Het is verder niet verwonderlijk dat de kinderen uit het huwelijk tussen twee duivenliefhebbers, zich ook met de duivensport bezighouden. Zo is de 15-jarige zoon Maikel een actief jeugdlid, met een eigen fokkerskaart en eigen Damasceners. De omgeving leent zich er ook voor; de sierduivensport is hier populair. Er is wat dat betreft een typische overeenkomst met steden in andere landen, waar vroeger veel industrie gevestigd was. Juist daar bloeide deze liefhebberij. Verder vonden wij de

vermelding dat Helmonders ook wel 'kattenmeppers' werden genoemd; de arme bevolking zou ze vroeger gegeten hebben, en waar duiven vliegen kunnen nu eenmaal geen katten zijn.

Links en rechts:

Jonge duiven, die nu al veel van hun kwaliteiten laten zien. De kleur en de banden worden perfect, zelfs het type, de snavelvorm en de oogranden zijn veelbelovend. De kopvorm moet nog wat opvullen, maar daar is alle vertrouwen in.

Voor meer info over de Damascener:

Damascener Club Nederland
B. Kocken
Noord Parallelweg 32
5707 AX Helmond
<http://www.damascener.nl>

Geschiedenis

Vast staat dat dit ras zeer oud is en meerdere ornithologen hebben het ras dan ook in het verleden beschreven. Dat gebeurde niet altijd op dezelfde manier; er was zelfs sprake van donkere ogen en een crèmeachtige veerleur. Een ander noemde dit ras de witte variant van de Barb (Valkenet). Daarnaast noemde men het ras Mohammed en werd het met enige mystiek omgeven. Pas eind 19e eeuw werd het ras in Engeland onder de naam Damascener voor de eerste keer op een tentoonstelling ingezonden, nadat men dit ras uit Turkije had geïmporteerd. Onze eigen Nederlandse duivenkenner en duivenboeken schrijver, dhr. C.A.M. Spruijt, hield zich wat de Damascener betreft op de vlakte. Zelfs in zijn platenatlas "Onze duivenrassen in woord en beeld" van 1955, wordt er met geen woord gerept over de Damascener. In Levy noemt men als bijzonder raskenmerk van dit ras, de zwart gepigmenteerde huid. Maar tot op de dag van vandaag is er nog verwarring over de juiste groepsindeling van dit ras. In Nederland wordt het als een vormduif beschouwd, maar vaak wordt er bij verteld dat er hoge eisen aan de (ijs) kleur worden gesteld, waardoor het eigenlijk een kleurduif zou moeten zijn. De Duitsers beschrijven de Damascener in hun vakliteratuur nogal eens als wamduiven, waarbij ze één specifiek element van het ras benadrukken en tegelijkertijd een koppeling maken met de andere wamduivenrassen.

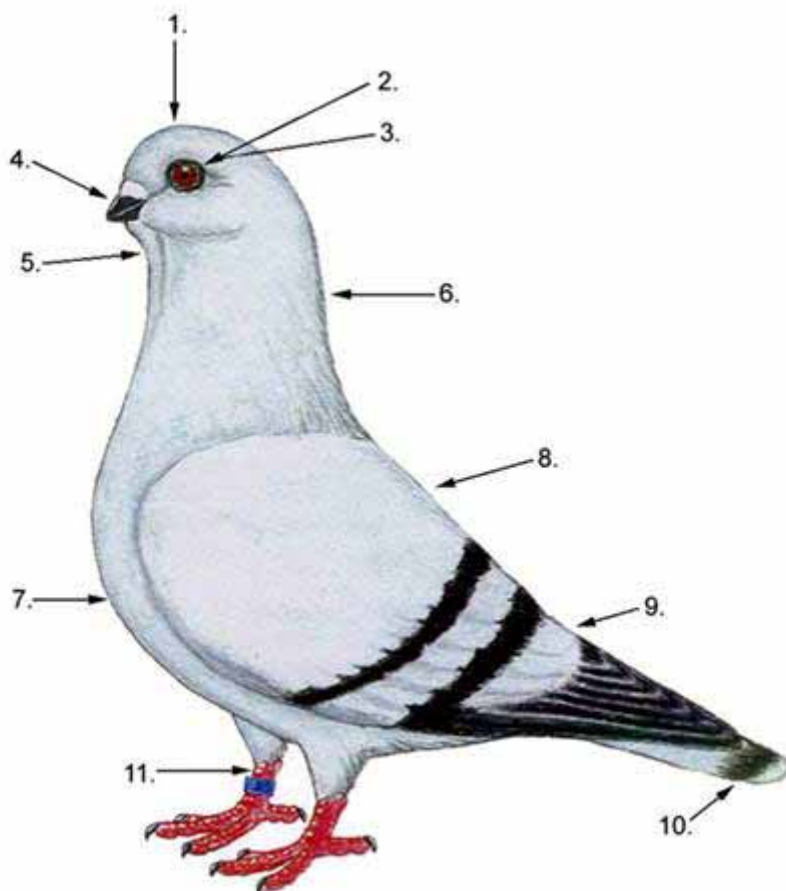
Voor meer informatie, kunt u ook terecht bij de Duitse Speciaalclub voor de Damascener:
Damascener Club Deutschland, opgericht 1973
Vz. Günther Resh, Am Steinernen Hügel 3, OT Gemünda, D-96145 Seßlach Duitsland.
Tel.: +49 (0) 95 67 / 2 21 Internet <http://www.damascener-club.de/>

Onderstaande informatie is ontleend aan de lezing over de Damascener, gehouden op het sierduivenkeurmeestercongres van 23 – 24 mei 2008 te Beek (Nederland).

Tekst: Meindert Hauber en Ben Kocken, tekeningen: Jan de Jong

Nederlandse Standaard Damascener

- 1 = Kop: Ovaalrond, breed en van boven gezien eivormig.
- 2 = Ogen: Fonkelend donkerrood.
- 3 = Oogranden: Fijn van weefsel, twee-rijig, blauwzwart van kleur (pruimenblauw).
- 4 = Snavel: Middellang en tamelijk dik.
- 5 = Keel: Vol, met kleine keelwam.
- 6 = Hals: Middellang en krachtig.
- 7 = Borst: Breed, vol en rond.
- 8 = Rug: Breed, licht afhellend.
- 9 = Vleugels: krachtig, breed en niet te lang.
- 10 = Staart: Niet te lang.
- 11 = Benen: Middellang, breed geplaatst, onbevederd.

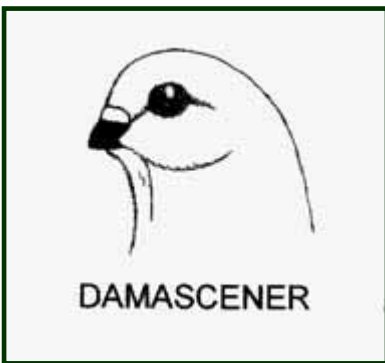

Algemeen. Het fokken van dieren is een grote verantwoordelijkheid. Zorgvuldig moet worden omgegaan met het erfgoed van de meer dan 3.000 jaar oude Damascener.

Middelgroot. Er zijn dieren die te klein zijn, ook al kloppen de verhoudingen. Het streven naar wat grotere dieren kan ertoe leiden dat er een wat te groot, vaak plomp dier ontstaat. Ter vergelijking kunnen we uitgaan van de grootte van een doorsnee postduif, maar met dien verstande dat de Damascener toch wat kleiner aandoet doordat de hals, benen en staart wat korter zijn. Je moet in de duif nog een goede vliegduif herkennen. Grotere dieren, vooral grotere duivinnen, kunnen goede fokwaarde hebben.

Type: Compact en gedrongen. Daarmee wordt bedoeld kracht uitstralend, maar niet plomp en vooral niet te lang in de achterpartij. Het lichaam moet kort lijken, wat door de gewenste brede borst, korte stevige hals en middellange benen versterkt wordt. Als je de duif van boven bekijkt moet deze breed in de schouders lijken. Dit wordt door een brede en een naar voren gewelfde borstpartij onderstreept. Ongewenst zijn de langgerekte types. Dan is óf de rug óf de staart te lang.

Stand. Middelhoog zoals bij een middellange hals en idem benen te zien is. Wanneer de hals en benen wat te lang zijn, dan is de stand te hoog, ook indien de vogel zich optrekt in borst. Met een bijna horizontale stand wordt bedoeld dat de onderlijn van onderkant borst tot begin staart horizontaal moet zijn. De staart wijst daarbij iets naar beneden maar moet vrij blijven van de bodem. De ruglijn is vanaf de schouders afhellend en de bovenlijn van de staart ligt in het verlengde van de rug.

**Afgeplatte schedel en
Teveel achterkop**

Hoekige kop

Kop. Deze is vrij groot en breed in overeenstemming met de forse hals die van opzij gezien en van voren breed is. Hierbij moet de kop van boven gezien vanuit de snavel breder uitlopend tot in de achterkop, dus eivormig. Een grote kop maakt indruk. Van opzij gezien strak belijnd ovaalrond. Tussen snavel en koplijn zit een (niet te steile) hoek. De kop bereikt zijn grootste hoogte net voor het oog, van waaruit de kop in een wat vlakkere, maar gelijkmatige boog zonder afplatting of hoeken in de nek overgaat. Vlakke en hoekige koppen vererven zich sterk en zijn daarom voor de fok niet aan te bevelen. Al bij jonge dieren is dat vast te stellen, dus snel selecteren is mogelijk. De beoordeling van de kop moet steeds in de kooi plaatsvinden, omdat de schedel bij handcontrole meestal iets vlakker boven de ogen wordt. Dieren die ook in de hand de juiste kopvorm hebben zijn de klasse dieren. De voorkop moet breed zijn, ook bij de duif van voren gezien moet de kop in het verlengde van de snavelspleet niet te sterk zijn geknepen. Echter extreem zware koppen worden niet verlangd, en er is een duidelijk verschil tussen oude en jonge dieren, doffers en duivinnen.

Te kleine kop en dunne hals

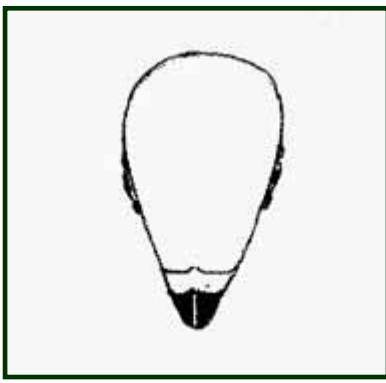

**Te lange kop, te grove
en te bleke oogranden**

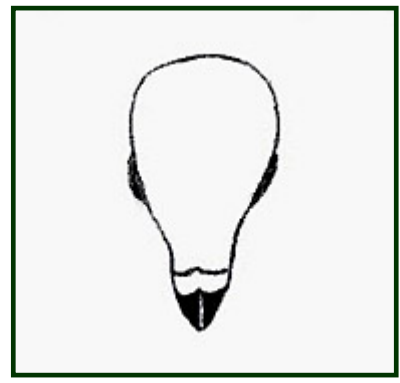
**Te dunne snavel en
geen keelwam**

Links: DAMASCENER Standaard kopvorm

Rechts: Spitse kop en toont kneep

Kopstudie van een winnende Damascener, waarbij alle typische raskenmerken duidelijk zichtbaar zijn. Foto: Ben Kocken.

Ogen. Deze moeten fonkelend donkerrood zijn, een mindere kleur is altijd fout. We hebben alleen nog clementie voor een smalle gele rand rond de pupil bij een verder zo donkerrood mogelijk oog. Is de gele rand niet zeer smal en daarbij de oogkleur niet zo fonkelend, dan is dit een ernstige fout. Het bruine oog is zeer overerfelijk met selectie als enige remedie. Met regelmaat komt een misvormde pupil voor, dit is niet gewenst. Verder mag gesteld worden dat bij géén vurig oog; géén hoog predicaat.

Oogranden. Deze moeten tweerijig zijn en altijd fijn van weefsel. Jonge dieren kunnen de tweerijige rand soms nog niet goed tonen, de tweerijige rand moet echter wel aanwezig zijn. Zoals bekend, worden neusdoppen en oogranden altijd iets voller bij toenemende ouderdom. Tweejarige en oudere dieren moeten een dubbele oogrand tonen, maar niet grof. Als kleur is blauwzwart (pruimenblauw) verlangd. Bij jonge dieren fraai donker, bij oudere dieren wordt dat soms iets lichter, maar klasse dieren blijven donker. Ter voorbereiding van de show kan het overdadige poeder op de oogranden worden verwijderd, door met een vochtig wattenstaafje met huidolie of iets dergelijks, dit weg te wrijven.

Snavel. De zwarte snavel wordt in een stompe hoek met de kop verlangd. Hij is middellang en van gemiddelde sterkte. De verlengde snavellijn loopt midden door het oog.

Keel en wam. Beschreven is "vol met kleine keelwam", hetgeen wat dubbelop is, want met keelwam is de keel altijd vol. De wam moet wel goed zichtbaar zijn; eventueel de vogel in de hand wat voorover laten hellen, maakt dit duidelijker. Een uitgesproken grote wam wordt niet gevraagd. De kleine wam moet als typisch raskenmerk worden bewaard, iets waaraan de laatste jaren zeer weinig zorg is besteed. Nu leert de fokervaring dat bij volle geronde koppen de wammen het minst voorhanden zijn, enkele uitzonderingen bevestigen natuurlijk ook hier weer de regel. Spitse en hoekige koppen laten in de regel de beste wammen zien.

Hals. Moet fors zijn en niet te lang, breed uit de schouders komend, iets versmallend naar de kop, maar ook daar fors, breed en gevuld en daardoor een indruk van enige kortheid tonend. Geen hengstennek, waarmee wordt bedoeld een naar achteren uitgebogen lijn. De hals moet niet te lang worden. Een 'giraffehals' heeft bij dit ras een vreemde uitwerking.

Borst. Deze moet breed zijn in verhouding, met voldoende ruime voorbouw, zichtbaar voor de vleugelbogen uitkomend en goed diep zodat onderborst onder vleugelboog ruim zichtbaar is. Een goede ronding tonend zonder kanten of hoeken.

Rug. Breed tussen de schouders, naar de staart toe versmallend en een afhellende lijn tonend. Een probleem van de brede borst en rugpartij is vaak het ontbreken van een goede rugdekking.

Vleugels. Als in de standaard omschreven. De rug goed afdekkend is vaak een wat moeilijke zaak. Door de beweeglijkheid in de kooi is de rug vaak iets open, in ruststand goed tot redelijk gesloten. Open rug is natuurlijk niet juist en niet aangesloten vleugelschilden zijn altijd fout, maar geef het dier gelegenheid om tot rust te komen en de veren wat aan te trekken bij dit onderdeel.

Staart. Een smalle, sterk opgevouwen staart wordt niet gevraagd. Wel moet de staart strak zijn en geen echt brede indruk geven. De dieren beschikken doorgaans over twaalf staartpennen. De staart moet vrij gedragen worden en in het verlengde van de ruglijn lopen, dus geen hoek met de rug vormen. De staart moet ook niet meer dan circa 2 cm langer dan het einde van de slagpennen van de vleugel uitsteken.

Benen. Ze worden middellang gewenst, maar moeten eerder wat kort lijken om goed te zijn. Van het bovenbeen is maar weinig zichtbaar. Stoppels of veertjes aan de poten zijn niet gewenst.

Bevedering. Strak aanliggend, waarmee in feite wordt bedoeld: goed gesloten zodat de onderkleur niet zichtbaar wordt.

Kleur en tekening. De standaardomschrijving van kleur en tekening is goed hanteerbaar. De ijskleur (ijskleurig) is zeer belangrijk en in goede kwaliteit voorhanden. Toch verschijnen er regelmatig dieren die te blauw zijn; met gewolkte vleugelschilden; met opvallende kleine bruine zoming aan kopveertjes en zelfs met een roodachtige zweem in de borstpartij. Ook de kop en hals zijn nogal eens te donker, wat kan worden beoordeeld door de kop tegen de schouders te drukken. Donkere kielveren en donkere veren aan de onderrug zijn geen fouten. Een donkere veernerf (mits niet storend) is toegestaan. Als achter de benen echter een donkere afzetting te zien is, dan is dat een fout. De slagpennen worden zo donker mogelijk verlangd, zwart is niet mogelijk en mag daarom niet geëist worden. De banden moeten goed gescheiden zijn, bij voorkeur ook op de rug, en moeten zwart zijn. Het is dan wel een matzwarte kleur, mede veroorzaakt door de altijd rijke veerbepoederling. De banden moeten ook goed doorlopen en breed zijn. Een breed uitlopen van de tweede band tot aan het veereinde is niet gewenst evenals een aanzet tot een derde band. Een derde band vererft zich sterk en draagt niet bij tot kleurintensiteit of dergelijke. De banden moeten ook beslist niet te smal worden, wat nogal veel voorkomt. De jonge dieren hebben soms zeer lichte banden, wat na de rui in goede zwarte banden kan veranderen. Bij gekraste dieren moet het kraspatroon gelijkmatig zijn en zo zwart mogelijk. Bij de kleurverdeling spreekt men over een verhouding van 5/3, dat wil zeggen 5 delen zwart tegen 3 delen ijskleur in de schilden, met een gelijkmatig tekeningspatroon over het gehele schild. Aan de schouders beginnend met een fijne maar duidelijke tekening, in grootte wat oplopend over het schild en eindigend in twee scherpe banden, gescheiden door een smalle streep in ijskleur. Gestreefd wordt bij voorkeur naar een driehoekig kraspatroon. Juist de contrastwerking bij de Damascener van de tere lichte kleur met de zwarte aftekeningen, de donkere opvallende oogranden en het fonkelend donkerrode oog maakt dit ras zo bijzonder! Op de

NBS bondsshow ondergebracht bij Avicultura in januari 2004 is de gekraste Damascener ter erkenning voorgedragen, hetgeen in de loop van 2004 is gehonoreerd door de standaardcommissie.

In het Amerikaanse blad "The Pigeon Fancier" beschrijft dr. Christian L. Otrakji uit Coconut Grove Florida zijn drieweekse reis naar Libanon in 1994. Daar trof hij Damasceners aan in een drietal kleuren en wel de volgende: de ijskleurig gebande (bhuz), de ijskleurig gekraste (umari) welke beide kleuren in Nederland erkend zijn en de ijskleurig rood gebande (bhuz ahmar).

Rechts: Damascener met krastekening, erkend in Nederland, sinds 2004.

De 2^e voorzitter van de speciaalclub, dhr. Meindert Hauber, schrijft een toelichting over de juiste krastekening in het Clubboekje DCN van 2008. Hij verwijst naar de Duitse standaard over de Forelle duif, waar men spreekt over een verhouding 5 : 3 d.w.z. 5 delen zwart tegen 3 delen ijskleur op de schilden. Met een gelijkmatig tekeningspatroon over het gehele schild. Aan de schouders beginnend met een fijne, maar duidelijke tekening, in grootte wat oplopend over het schild en eindigend in twee scherpe banden, gescheiden door een smalle streep in ijskleur. De krastekening moet bestaan uit scherpafgetekende driehoekjes.

Links:
Deze Damascener was in Sinsheim (Dld) 2004 tijdens de VDT show, als jonge Damascener duivin "Deutsche Champion" zijnde beste vormduif van de show. Foto: Avicultura en beschikbaar gesteld door Ben Kocken.